

Μόνον εάν δεν αποβῶσι ἀρχολίπαροι

Εἰς μακρὰ, έντονα καὶ ριψοκίνδυνα ἄρθρα, ἐν καιροῖς χαλεποῖς, ὅτε ἡ Ἐλευθερία τοῦ Λόγου ἔκειτο ἀλυσόδετος εἰς τὸν Καύκασον τῆς Παγκαλικῆς ἀσυγκινησίας, ἡ «Δημοκρατία» διεκήρυξε τὴν ἀνάγκην τῶν ἐκλογῶν. Ἐκλογῶν ἀμέσων, έντίμων καὶ ἐλευθέρων. Ἐάν ὁ Κοινοβουλευτισμὸς δὲν ἔχει μόνον ἀρετὰς, ἡ Δικτατορία ἔχει μόνον ἐλαττώματα. Εἰς χώραν μάλιστα φθείρασαν τὴν πολιτικὴν τῆς συνείδησιν ἡ «Δικτατορία» ἀπετέλει σπουδαῖον κίνδυνον. Ὑπὸ ἓνα τύπον φημιμένον καὶ χωρὶς Βουλὴν, συζητήσιν ἐν ταύτῃ, ἀντιπολίτευσιν μαστιγώνουσαν καὶ ἀποκαλύπτουσαν, δημόσιος βίος έντιμος εἶναι δυσχερὲς νὰ υπάρξῃ. Ἡ ἀρχολιπαρία, αὕτη μόνη, ἐπὶ τοσοῦτον διέφθειρε ἐν Ἑλλάδι τὴν μίαν, ὁμοίομορφον καὶ ὁμοιοσύστατον ψυχὴν τῶν πολιτικῶν τῆς ἀνδρῶν, ὥστε, πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς, οἱ ἐξ αὐτῆς πάσχοντες, νὰ θυσιάσων τὰ ἱερὰ καὶ ἅγια. Ἴδου διατί, ἡ ἐκπεσοῦσα Κατάστασις ἔθυσε καὶ ἀπώλεσε. Καὶ ἀκόμη διατί, πολὺ φοβούμεθα, ὅτι, ἀν ἡ διαδεχθεῖσα αὐτὴν σημερινὴ κατάσταση, δὲν ἐφθανε, ταχέως εἰς τὰς ἐκλογάς, μοιραῖως θὰ διεφθείροτο ἀπὸ τὸ μικρόβιον τῆς ἀρχολιπαρίας. Θὰ μετέδιδε δὲ τὴν φθορὰν εἰς ἅπαντα τὸν Κρατικὸν ὀργανισμόν. Εὐτυχῶς σπεύδομεν πρὸς ἐκλογάς καὶ τοῦτο εἶναι ὅ,τι μᾶς διασκεδάσει τοὺς φόβους ἀντιγραφῆς τῶν ἀμαρτιῶν τοῦ προσφάτου παρελθόντος. Μένει αἱ ἐκλογαὶ νὰ ἐνεργηθοῦν ἀνευ τινος περιορισμοῦ. Νὰ μετᾶσχον δὲ αὐτῶν πάντα τὰ κόμματα. Ἡ ἀντίθετος σκέψις τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος διατυπώσαντος δισταγμοὺς διὰ τὴν συμμετοχὴν τοῦ εἰς τὰς προσεχεῖς ἐκλογάς, πρέπει ν' ἀποδιωχθῇ με κάθε θυσίαν. Ἀντιοίας δῆποτε κυβερνητικῆς ὑποχωρήσεως. Εἶναι ἀνάγκη τὸ Κράτος νὰ ἐπανέρη τὴν Γαλήνην του, δὲν θὰ κατορθωθῇ δὲ τοῦτο εἰὰν καὶ κατὰ τὰς ἐπὶ θύραις ἐκλογάς, πολιτικὸν τι κόμμα ἀπόσχη αὐτῶν. Ἐάν δὲ οἱ στρατιωτικοὶ παράγοντες ἐπεθύμησαν ἀληθῶς τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου, ἄς ἐνωτισθοῦν τῆς πανδήμου ἐπιθυμίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἀξιοῦντος εἰς πανελλήνια Συλλαλητήρια τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἀξιοματικῶν ἐκ τῆς πολιτικῆς. Τὸ κακὸν φαινόμενον ποῦ, ἐν τοῖς τελευταίοις, ἐπαναλαμβάνεται εἰς τὴν Ἑλλάδα,

νὰ δεσποτεῖται αὕτη ἀπὸ ὀρισμένους στρατιωτικοὺς κύκλους μετέβαλε τὴν Χώραν εἰς Μεξικόν, ἐφυγάδευσε τὴν πρὸς αὐτὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ ἔξω Κόσμου, κατέστρεψε τὴν πρὸς τὸ Κράτος πίστιν τοῦ Λαοῦ καὶ κατέστησε νόσον διὰ τὴν Χώραν τὴν ἐσωτερικὴν ἀκαταστασίαν. Ἐπανευρίσκοντες οἱ ἀξιοματικοὶ ἑαυτοὺς δὲν προσφέρουν μόνον ὑψίστην εἰς τὴν Πατρίδα αὐτῶν ὑπηρεσίαν, γαληνεύοντες τὸ ἐσωτερικόν τῆς ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ὀφελούν, ἀποκλείοντες τὴν ἄνοδον εἰς τὴν ἱεραρχικὴν κλίμακα εἰς τοὺς ἐπιτηδεῖους ἐκ τῶν σπαθαρίων οἵτινες ὑπηρετῶν τῶν περιστάσεων κατορθώνουν πάντοτε νὰ ὀφελῶνται ἐξ αὐτῶν, δημιουργοῦντες κάθε τόσο καὶ μίαν Ἐπανάστασιν, ἐπιτῶτέλει νὰ καρπωθῶν αὐτῆς.

Ὅταν, ἔτσι, τεθοῦν τὰ πράγματα, θὰ δοκιμάσωμεν μεγάλην ἱκανοποίησιν, εἰὰν κρημνίσαντες μίαν κατάστασιν ἣτις ἐσάπισε τὸν Ἐθνικὸν ὀργανισμόν μας, φθάσωμεν συντόμως εἰς Ἐκλογάς, ταχείας, έντιμους καὶ ἐλευθέρους, δι' ὧν τὸ Κράτος θὰ ἡρεμήσῃ, θὰ κερδίσῃ δὲ καὶ αὐθις τὴν χαμένην θέσιν του μετὰξὺ τῆς διεθνούς Κοινωνίας.

Ν. ΑΝΔΡΟΥΛΙΑΚΙΣ

SIC TRANSIT GLORIA ΠΡΟΣ ΤΟ ΙΤΖΕΔΙΝ

Μία πένθιμος συνοδεία.— Πῶς μετήχθη ὁ «τέως δικτάτωρ» εἰς τὸ Καλάμι.— Ποιοὶ τὸν συνοδώνσαν.— Τι εἶπε.— Ἡ ἄνοδος πρὸς τὸ Ἴτζεδίν.— Ἐτσι φθίνει ἡ δόξα.

Σημειώσεις ἐνὸς συντάκτου τῆς Ἀθηνῆς «Προόδου»
Ἀπὸ τὴν ἑσπυλὴν Ράλλη, ἐνφ' ἐγαλάζωνε τὸ στερέωμα πρὸς τὴν Ἀνατολήν καὶ τὸ φεγγάρι ἐπέθαινε κάτω ἀπὸ τὴν ἐπερχομένην ἡμέραν (πρῶτα 27 Αὐγούστου) ἡ συνοδεία ἐξεκίνησε πρὸς τὴν ἀκτὴν.

Δὲν ἐκατέβηκεν εἰς τὸν λιμένα. Ἐπεβιβάσθη ἀνατολικώτερον καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὴν «Υπεροχὴν», ὅπου ὁ κ. Πάγκαλος ἀφῆθη ἐλεύθερος... μέχρι νεωτέρας διαταγῆς.

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΙΠΟΤΕ

Τὸ ταξίδιον μέχρι Κρήτης ὑπῆρξε τρικυμιῶδες. Ἡ θάλασσα τοῦ Κρητικοῦ πελάγους ἐκύλα τὴν «Υπεροχὴν» ἡ ὁποία ὅμως γοργὰ ἐπροχωροῦσε πρὸς τὸν λιμένα ποῦ τὴν κατεύθυναν. Καὶ ἐνφ' ἡ τρικυμία ἐμυκάτο, ὁ τέως δικτάτωρ συντριμμένος, ὄχρὸς, με χαμένον τὸ ἦθικόν του— πῶς ἀλλάζουν [οἱ καιροί]— ἐκάθητο εἰς τὸ σαλόνι τοῦ πλοίου, καπνίζων διαρκῶς, διαρκῶς σκεπτόμενος.

Οἱ ἀξιοματικοὶ τοῦ ἐφέροντο με πολλὴν λεπτότητα. Εἰς τὴν ὁδὸν

ποῦ παρακολουθεῖ τὴν καταστροφὴν, δὲν ἠθέλησαν νὰ προσθέσουν ἀκόμη μίαν ἄλλην. Ἀνθρωποὶ ἦσαν καὶ αὐτοί. Καὶ ποτὲ ὁ πόνος ἐνὸς ἀνθρώπου, ὅσον καὶ ἂν τὸν εἶχε καταδικάσει ἡ συνείδησίς των, δὲν τοὺς παρέσυρεν εἰς πράξεις, ποῦ πρῶτον δὲν θὰ ἐτίμων αὐτούς.

Ἡρώτησε ποῦ πλέει ἡ «Υπεροχὴ».

—Σὲ κάποιον νησί Στρατηγέ μου, ἀπῆντησε εἰς τῶν ἀξιοματικῶν.

—Σὲ νησί; Ὅστε ὀφθαλμὸν ἀντιὸφθαλμοῦ...

Καὶ προσεπάθησε αἰλιν νὰ μειδιάσῃ..... Μὰ δὲν τὸ κατώρθωσεν.

Ἡ συζήτησις ἠνοῖξεν ἐπάνω εἰς τὸ διάστημα τῆς δικτατορίας του.

—Πῶς συνέβησαν αὐτὰ ὅλα Στρατηγέ;

—Τὶ ἐνοεῖται;

—Αἱ συμβάσεις...

—Αἱ συμβάσεις; Μὰ δὲν τὰς ἐκαίνα ἐγὼ τὰς συμβάσεις. Οἱ ἀρμόδιοι Ὑπουργοί. Δὲν ὑπέθετα ποτὲ ὅτι θὰ κάμουν τὰ αἴσχη, ποῦ γράφουν αἱ ἐφημερίδες.

Δὲν γνωρίζω τίποτα ἀπὸ αὐτές...

—Μὰ δὲν τοὺς ἐπιτηροῦσατε...

—Δὲν ὑπέθετα ὅτι θὰ με ἐγελνοῦσαν. Πῶς νὰ σᾶς πῶ...

Καὶ ἐπρόσθεσε:

—Μίαν καὶ μόνην φορὰν ἐζητήθη ἡ μεσολάβησίς μου. Κάποιος ἐκ τῶν φίλων μου καὶ αὐτὸς—καὶ ἀναστέναξε—ἦλθε—νὰ με παρακαλέσῃ διὰ μίαν σύμβασιν. Νομίζω διὰ προμήθειαν καρβούνων. Καὶ γολωθεῖς με ἐπολέμησε με τὰ ὄπλα ποῦ εἶχεν.

—Ὅστε δὲν σᾶς καθίστων ἐνήμερον;

—Ὅχι. Ἐπαναλαμβάνω. Δὲν γνωρίζω τίποτα ἀπὸ αὐτὰ.

Καὶ μετ' ὀλίγον:

—Θὰ τὰ εἰποῦμε εἰς τὴν δίκην.

Ἐλέχθησαν ἀκόμη πολλὰ. Ἐθίχθη καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς. Καὶ ὁ κ. Πάγκαλος, δὲν ἐδυσκολεύθη εἰς τὸ τελευταῖον νὰ ἐπαναλάβῃ, ὅτι ἡ γραμμὴ ἦν ἠκολούθησεν ἦτο διαγεγραμμένη διὰ τὸ Ἔθνος.

—Ἐλάζω, κατέληξεν, ὅτι σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, δὲν ἠμποροῦν νὰ μοῦ εἰποῦν τίποτα. Καὶ ὅτι θὰ συνεχισθῇ ἡ πολιτικὴ μου αὕτη.

ΘΑ ΚΑΤΕΛΑΜΒΑΝΕΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

—Ποῦ διευθύνεσθε με τὴν «Πέργαμον» ὅταν ἐφυγάτε ἀπὸ τὰς Σπέντας; τὸν ἠρώτησεν ἓνας ἐκ τῶν ἀξιοματικῶν.

—Ποῦ ἄλλου; Στὸ Φάληρον.

—Καὶ σᾶς ἠμποδίσσε πὸ «Κιλίς»;

—Ναί! Ἐνόμιζα ὅτι ὁ στόλος μοῦ ἦτο πιστός. Δὲν ἤξευρα ὅτι καὶ αὐτὸς θὰ ἐμοιάζε με τοὺς ἄλλους.

—Καὶ τότε;

—Τότε, πρὶν συναντήσω δηλαδὴ τὸ «Κιλίς», ἐσκεπτόμουν ἂν κατεῖχον οἱ ἐπαναστάται τὰς Ἀθήνας, νὰ πλεύσω εἰς τὴν Χαλκίδα καὶ ἐκεῖ νὰ ἠγηθῶ τῆς Μεσσηρίας.

—Νὰ κτυπήσῃτε τὰς Ἀθήνας;

—Ὅχι. Θὰ ἐκοβα τὴν γραμμὴν ἀπὸ τὸ Σηματαρί. Θὰ ἀνέβαινα σιδηροδρομικῶς μέχρι Θεσσαλονίκης, ἐμψυγώνων τὰς ἐν τῷ μεταξὺ φρουράς, ὅπου ἀσφαλῶς ὁ στρατός θὰ ἤρχετο μαζί μου καὶ ἀκολουθῶνθας θὰ κατέβαινα εἰς τὰς Ἀθήνας.

—Εἴχατε καταστρώσει αὐτὸ τὸ σχέδιον;

—Ναί! Καὶ θὰ ἐπετύχαινα. Ἄλ-

Εἰς τὴν Σουδάν

Ἐβράδυναξεν.
Κάτω εἰς τὸν ὀρίζοντα, διςγράφοντο τὰ Κρητικὰ βουνά.

—Βλέπω ὅτι βάλαιμε γραμμὴν γιὰ τὴν Κρήτην...

—Ναί, ἀπῆντησεν ἓνας ἀξιοματικὸς.

Καὶ ἐπικλοῦθησε πάλιν σιγὴ.

Ὁ τέως δικτάτωρ θὰ ἐνθυμεῖτο ἀσφαλῶς τὴν μετάβασιν του ἐκεῖ πρὸ ὀλίγων μηνῶν, τῆς ὑποδοχῆς ποῦ ἔτυχε, τὰς ὑποσχέσεις ποῦ ἔδωσε, τὸσα πράγματα ἄλλα. Καὶ τόχα...

Ἐθόλωσαν τὰ μάτια του. Καὶ παρέμεινε σιωπηλὸς ἐπὶ πολὺ.

Ἡ «Υπεροχὴ» μετ' ὀλίγον εἰσήρχετο εἰς τὴν Σουδάν. Τὴν Παρασκευὴν εἰς τὰς δέκα τῆς νυκτός. Ὁ κ. Πάγκαλος ἦτο συντριμμένος κυριολεκτικῶς. Δὲν ἀνεγνώρισεν τὸ μέρος.

Βλέποντας τὰ φῶτα τῆς κομποπόλεως Σούδας ἠρώτησε:

—Εἴμεθα πρὸ τοῦ Ἴτζεδίν;

—Ὅχι, εἰς τὴν Σουδάν.

Δὲν τὸ ἐπίστευσε.

—Μὰ τί μοῦ λέτε! Αὐτὸ ἐκεῖ δὲν εἶναι τὸ Ἴτζεδίν;

—Ὅχι. Εἶναι ἡ Σουδα. Τὸ Ἴτζεδίν εἶναι αὐτὸ. Στὸ βάθος.

Ἀριστερὰ ἓνα φῶς ἐκρέματο ὑψηλά. Καὶ τοῦ τὸ ἔδειξεν ὁ ἀξιοματικὸς.

—Ἄ, ναί; Ἐχετε δίκην.

Οἱ κ. κ. Βολάνης καὶ Φαλκονάκης ἐξῆλθαν τότε εἰς τὴν Σουδάν. Ἐπήγαν εἰς τὴν ἀστυνομίαν τοῦ σταθμοῦ καὶ εἰδοποίησαν διὰ τὴν ἀρτίξιν των ὥστε νὰ ληφθοῦν τὰ δέοντα μέτρα. Συγχρόνως ἐτηλεφώνησαν καὶ εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν φυλακῶν νὰ ἐτοιμασθῇ τὸ δαμάτιον διαμονῆς τοῦ κ. Παγκαλοῦ, διότι θὰ μεταφεροτο μετ' ὀλίγον. Συγχρόνως εἰδοποιήθη ἡ ἐταιρία συγκοινωνίας εἰς Χανιά νὰ ἀποστείλῃ δύο αὐτοκίνητα εἰς Σουδάν.

Ἀφοῦ ἐπέλειψαν αἱ διατυπώσεις αὐτὰ οἱ δύο ἀεροπόροι ἐπανῆλθον εἰς τὸ πλοῖον.

—Ἐτοιμοὶ εἰς τὸ ἐξὼ στρατηγέ.

—Πᾶμε!

Κατῆλθον εἰς τὴν λέμβον καὶ ἔπλεον πρὸς τὴν ἀποβάθραν. Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἐκεῖ εἶχε συγκεντρωθεῖ τὸ πλῆθος καὶ ἐκρίθη σκοπιμώτερον νὰ διευθυνθοῦν ὀλίγον δυτικώτερον πρὸς τὸν παλαιὸν ναύσταθμον.

ΔΕΝ ΤΟΥΣ ΕΦΕΡΘΗΚΑ ΕΓΩ ΕΤΣΙ

Μόλις ἐπάτησε τὸ πόδι του εἰς τὴν ξηρὰν ὁ τέως δικτάτωρ με ὀλονέν ἐλατούμενον τὸ ἦθικόν του, εἶδε τὰ αὐτοκίνητα καὶ ἠννόησε.

—Μὲ πᾶτε σὶὸ Ἴτζεδίν;

—Ναί στρατηγέ. Αὕτη εἶναι ἡ διαταγὴ ποῦ ἔχομεν.

—Ἐγὼ καλῶς. Ἄλλ' ἐγὼ δὲν τοὺς ἐφέρθηκα ἐτσι. Ὅταν τοὺς εἶδα χυὰ, τοὺς ἐστέλλα ἐλευθέρους σὲ κάποιο νησί. Τοὺς ἐφερόμην ὅπως πρόπει. Ὁ ἴδιος ἐφροντίζα νὰ μάθω ἂν περνοῦν καλά, μήπως εὐρίσκειτο κανεὶς ποῦ νὰ τοὺς ἐνοχλήσῃ.

Δὲν ἠμποροῦσε νὰ εἰπῇ τίποτε ἄλλο ὁ δικτάτωρ τῆς χθές. Ἡ συγκίνησις τὸν ἐπνιγε.

Ἐπροχώρησαν πρὸς τὸ αὐτοκίνητον καὶ εἰσῆλθον.

Στὸν δρόμον διέκοψε τὴν σιγὴν:

—Ἄν δὲν εἶμαι τίποτε ἄλλο, εἶμαι ὁ ἀρχαιότερος ἀντιστρατήγος τοῦ στρατοῦ. Καὶ με στέλλουν σὸ Ἴτζεδίν!